

ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vesz fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.

Előfizetési ár a „Gazdasági Lapok” nélkül:

Egész évre... 13.— kor.
Fél „... 6.50 „

TELEFON: József 40—66.

Az a lapokban foglalt oxikkekert minden utannyomási jog fentartva.

TARTALOM.

	Lap
A tyuktartás és a tojás-kényszerlefoglalása Németországban	193
Kérdések és feleletek	
Kérdések: Kereskedelmi méhészeti létesítés. — Méhészeti könyv	194
Feleletek: Kereskedelmi méhészeti létesítés. — Méhészeti könyv	194
Kisebbségi közlemények	194
Hírek	194

JÁRVÁNYOK

fellépte esetén forduljon a

LABORATORIUM

VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE
RÉSZVÉNYTÁRS. IGAZGATÓSÁGÁHOZ
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-UTCZA 18/B.

Sürgőnyozim: Vaccin, Budapest,

Interurban } reggel 7-től este 6-ig: József 20 14.
telefon: } este és éjjel: József 22-58.

Az intézet anyagai egész Európában elterjedtek s megbízhatóságuk, állandó bakteriológiai karakterük és hatékonyságuk közismeretes. Felvilágosítások, szaktanácsok és laboratóriumi vizsgálatok díjmentesek.

Tyuktartás és a tojás kényszerlefoglalása Németországban.

Közli Ledniczky Péter.

Köztudomású, hogy Németbirodalom általánosan tojásbevitelre szorul. A háború okozta nagy megpróbáltatás hatásaként, az elsőrendű szükségletbeli élelmiszereknek, különösen a tojásnak mint fehérjetartalmú tápszernek elégtelensége, méginkább a tojás beszédésének és a lakosság közti egyenletes szétosztásának nehézsége volt érzékenyen érezhető, s a kormány és hatóságok mindent elkövettek ennek a bajnak ha nem is teljes megszüntetésére, de lehető enyhítésére. A hosszú ideig tartó háború, még inkább annak balsikerű kimenetele által felszínre vetett egyik legnehezebb problema a lakosságnak ellátása tojással, e problémának megoldása sok értékes elmét foglalkoztatott Németországban. A német nép bámulatos fegyelmességére és felsőbbbsége iránt mindenkor megnyilvánult tisztelete és engedelmsége következményeként feltehető, hogy az alább javasolt szigorú rendszabályok meg is alkothatók és megvalósíthatók, nálunk, sajnos a lehetetlenségig volna határos hasonló intézkedések eredményes keresztülvitele, pedig azért, hogy a beszállított tojások mennyisége a tojó tyukok létszáma szerint állapítható meg, nyilvánvaló hogy a rossz tojók és három évnél idősebb tyukok a tenyésztésből eltűnének, tehát ilyen kényszerselektálás rendkívül kedvező befolyással volna a gazdasági vagyon gyarapítására.

Mint idő- és alkalmasszerűt e tárgyban közöljük Beeck A. német író fejtegetését.

Egynemely tartományi tanács által kibocsátott rendeletek ellen a mind számosabban beérkező panasz oka tojás kényszerlefoglalását illetően, mely rendeletek a porosz tartományi képviselői által kiadott s a tojás értékesítésére vonatkozó irányelvekre tekintettel nincsenek: műhatatlanul szükségessé teszik a tojáskereskedelem újabb szabályozását úgy a baromfitartók mint az ellátásjogosultak javára.

A mennyiben újabb arra történik utalás, hogy a mostani kényszerlefoglalás március közepétől május közepéig kerek 73 millió darab tojással többet eredményezett volna mint a múlt évben: meg kell jegyeznünk, hogy ez évben a tyukok általában jobban tojtak, mint a múlt évben. Az 1917. évi rendkívül zord és hosszantartó tél kedvezőtlenül befolyásolta a tyukok tojáshozamát. Az ezévi kényszerbeszolgáltatási többlet tehát inkább a kedvezőbb időjárási viszonyok következményeinek az eredménye. Ehhez járul, hogy egynemely tartományi tanács drákói szigorúsággal keresztül hajtott eljárása folytán helyenkint talán eredményesebben keresztül vitt beszállítások voltak, azonban ez az ezzel járó hosszúsághól kifolyólag a tyukok levágásával vagy a baromfilétszám apasztásával kiegyenlíthetett. Hozzátehetjük még, hogy a tojástermelésre a levesnek való tyukok magas ára sem lehetett befolyás nélkül. Alábbi irányelvek megtartásával a tojásnak lényegesen magasabb beszállítási hányadát várhatjuk és főképp hogy a széles néprétegeknek ezen tápszerrel jobb ellátása jut érvényre. Ez okból teljesen jogos és indokolt a mindenfelől megnyilatkozott ama kérelem, hogy mihelyt csak lehetséges, ezen irányelvekre támaszkodó változás történjen a letiltási rendelkezésekben, mely lényeges költségmegtakarítással is járna, s így a tojás olcsóbbodását eredményezné, teljesen eltekintve nagyobb tömegek bármilyen megromlásának eshetőségétől.

Irányelvek: 1. Minden baromfitartó köteles ezen rendelet kihirdetésétől számított nyolc napon belül kifejűdött tyukjainak létszámát bejelenteni. Változások minden hóban kimutatandók, mert különben a legutóbb bejegyzett létszám képezi a tojásbeszolgáltatás mennyiségének alapját. Hamis adatok büntetést vonnak maguk után.

2. A tyuktartó a háztartásához tartozók részére egy tyuk tojáshozamát saját gazdaságában felhasználhatja. Az ezenkívül birtokában levő tyukok mennyisége szerint, minden egyes tyuk után egy naptári évben beszállítani köteles, ép:

a) ha a tyuktartó főfoglalkozása mezőgazdasági munkálkodás nála mellékfoglalkozás 20 drb tojást, c) minden más tyuktartó 12 drb tojást.

3. Ezekből beszállítandó minden kérdésbe jöheto tyuk után ad a) januárban 2, februárban 2 tojás, a b) és c) alattiaknál január és február hóban összesen 2, illetve 1 1/2 tojás

március hóban	a) 4,	b) 3,	c) 1 1/2 tojás
április	« 6,	« 4,	« 2 1/2 «
május	« 6,	« 4,	« 2 1/2 «
junius	« 5,	« 3,	« 1 1/2 «
julius	« 3,	« 2,	« 1 «
aug. és szpt.	« 2 és 1 b és c mindkét óra		

2 illetve 1 1/2 tojás.

4 Minden ellátásra jogosult tojásjegyet kap melynek alapján a 3. alatt felsorolt mennyiségből és ugyanott jelzett időben tojást vásárolhat, de szavatosság nélkül. Tyuktartók ellátottaknak vétetnek és tojásjegyet nem kapnak.

5. A baromfitartó csak tojásjegyet ellenében adhat tojást és pedig a hatóság által arra az időszakra megállapított áron, köteles a beszedett tojásjegyeket az e célból köztudomásra hozott helyen beszállíttatni. Mindenesetre azonban köteles a hó végével az összes tojásjegyeket leadni. A mennyiben a jegyek ellenében eladott mennyiség nem felel meg az óreá kivett mennyiségnek köteles a hiányzó számú tojást az e célból kijelölt helyen pótolni. Ha a reá kirótt mennyiséget a meghatározott időre teljesen beszállítani képes nem volna, úgy a hiányzó mennyiséget a következő négy hét alatt pótolnia kell. Ha a köteles mennyiséget a 3. alatti idő letelte előtt beszállította, jogában áll a felmaradt többletet a hatóság által meghatározott napi áron eladni.

6. Az illetékes hatóság által orvosi rendelet alapján betegek részére történt tojáskiszolgáltatás nem számíttatik be a köteles részbe ez inkább a szabadeladási mennyiségből fedezendő.

7. A tojás ára az egész Németbirodalom részére egységes alapon szabályozandó, de legalább is minden tartomány részére.

8. Az eltartásra szánt tojás eladása április hótól bezárólag szeptember hóig megtiltandó. Ezek árának 20 százalékkal kisebbnek kell lennie, mint a milyen ár ugyanazon időszakot, illetőleg friss tojásokra meghatározva van.

9. A közvetítő kereskedelem a tojással bármikor visszavonható engedélyhez legyen kötve. A közvetítő kereskedelemnek kötési bárcákkal kell ellátva lenniök, a melyben úgy a megvett tojás mennyisége, a vétel ideje mint a vételár nagysága kitüntetendő. Nagobb városok helyesen tennék, ha egyesületekkel vagy nagykereskedőkkel szállítási megállapodást köténének. A közvetítőkereskedőnek a fogyasztó részére történt eladásnál legfeljebb 25 százalékkal nagobb vételárra lehet igénye mint a termelő részére megszabott ár, beleértve minden költséget. Két közvetítőnél több nem ékelődhetik a termelő és fogyasztó közé.

10. A külföldről származó összes tojás a nagyvárosok hatóságainak utalandó szétosztás végett.

11. A hadsereg, tengerészet és a kórtelepek elsősorban látandók el.

12. Panaszokat tárgyaló szervezet létesítendő.

13. Az ártullépések ellen büntető rendelkezések megállapítása, valamint a köteles rész leadásának roszindulatu be nem tartása vagy vonakodás a meglevő készlet átadását illetően. Csak pénzbírság vagy szabadságvesztés szabandó ki büntetesképp.

14. Tenyésztőjeladás csakis rendőrhatalósági engedély alapján történhetik. Ez a beszállított köteles részbe nem számíttatik be.

15. Baromtenyésztő telepek, a melyek csupán a tenyésztés és tanítás céljait szolgálják és gazdasági egyesületek felügyelete alatt állanak, február elsejétől junius végéig tartó időszakban mentesek a tojásbeszállítási kötelezettség alól.

„HANGYA”

a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete bármely községbe költségmentesen küldi ki megbízottját, a hol fogyasztási és értékesítő szövetkezetet akarnak szervezni. Mielőtt a mozgalmat megindítanák, forduljanak a kezdeményezők utbaigazításért a 1079

„Hangya” igazgatóságához: Budapest, IX., Közraktár-utca 34. sz.

1917. év végén a kötelekéhez tartozó szövetkezeteknek 228.403 tagja volt. A szövetkezetek tartalék-alapja 6.665.206 korona volt. Az évi tiszta nyereség 568.960 korona, az összes áruforgalom pedig 80.000.000 korona volt. A „HANGYA” boltok száma ez idő szerint 1700. Földmivelő népünk erkölcsi emelkedésének és vagyoni gyarapodásának legbiztosabb eszköze a gazdasági szervezkedés s a termelés fejlesztése. Az értékesítés kedvezőbbé tétele, a háztartási és gazdasági szükségletek futányosabb beszerzése csak fogyasztási és értékesítő szövetkezetek útján érhető el.

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI SCHMIDT mérnök doktor hírneves füstcső-tulhevitőjével.

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound tulhevitett rendszert úgy teljesítőképeség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlunk és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál

1032

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 51. Sürgönyeim: Kemna, Budapest
Telefon: 91-21.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. *Kereskedelmi méhészet létesítése.*

A hét éves katonai szolgálatból hazatérve, szeretném a háboru alatt tanulmányozott méhészetet mint főfoglalkozást üzni.

Kérem becses véleményüket, hogy egy 500—600 családos kereskedelmi méhtelep berendezésére kaphatnék-e én is a most megvalósítandó föld parcellázáskor épp oly feltételek mellett, mint a többi földműves katonák 10 hold földet; továbbá az első befektetéshez szükséges 40.000 koronát megkaphatnám-e az államtól 20 évi kölcsönre.

Ha igen, mily alakban és hová forduljak kéresemmel.

St. L.

Kérdés. *Méhészeti könyv.*

Hol lehet méhészetiről irt könyveket beszerezni s milyeneket? Hol vásárolhatok méhészeti felszerelési tárgyakat?

B. G.

Felelet *Kereskedelmi méhészet létesítése* című kérdésre.

A földosztás részleteiről ma még teljesen bizonyosat senki sem tud s így kérdésére határozott választ adni nem is lehet. Ajánljuk azonban, hogy kérdésével, illetve kérésével a földművelésügyi minisztérium méhészeti szakosztályához forduljon. Ott minden jogos kérelmet pártfogolnak s ha meg van rá a lehetőség, az ön ügyét is kedvezően fogják elintézni.

Hogy most milyen álláspontot foglal el a kormány a méhészeknek nyújtandó kölcsönök ügyében, nem tudjuk, azonban a régi rezsim alatt kamatmentes kölcsönök ritka kivételes esetekben adtak csak, a kezdőket azonban, ha vagyontalanok voltak, méhészeti eszközök adományozásával mindenkor segítették.

Ami pedig a 600 családos méhészetet illeti, onnyi méhcsalád egy csomóban nem helyezhető el, illetve igen nagy méhtömegnek egy csomóban való elhelyezése nem kecsegtet sikerrel.

Balogh Bálint.

Felelet. *Méhészeti könyv.*

Ajánljuk Boczonádi: A méhek élete című művét, mely a szerzőnél, (Boczonádi Szabó Imre) Ujpest, Széchenyi-utca 7. beszerezhető. A földművelésügyi minisztérium méhészeti szakosztálya, ha egy levelező-lapon oda fordul, szintén küld kisebb méhészeti műveket. Méhészeti eszközöket beszerezhet Boczonádinál, a Méh Szövetkezetnél Budapest, Frangepán-utca 33. Kaptárakat és mülépet nálam is.

Galánta.

Balogh Bálint.

Kisebb szakközlemények.

Halhulladék hasznosítása Németországban. A tengerentúli vidékektől való elzárás rákényszeríti a középeurópai hatalmakat, hogy a területükön termő nyersanyagokat a lehető legteljesebb mértékben kihasználják s veszendőbe semmit ne engedjenek menni. E tekintetben a németek, mint akik leginkább rá is vannak utalva, járnak elől jó példával. Ott a halhulladékot, különösen a tömegesebb tengeri halak fejét már a béke idején is feldolgozták halisztté; épp úgy a nagy fogások idején emberi táplálkozásra igénybe nem vett s így a megromlásnak kitétt haltömegeket is. Ezt a haliszttet mind sertések, baromfiak és halak takarmányozására használták fel. A haliszttel egy idejűleg készült a halzsír is, amennyiben a halhulladékból előzőleg mindig kivonták a zsíros anyagokat. A halmájolaj készítésére is külön berendezések voltak már.

A háborús viszonyok folytán az a nagy változás állott be a halhulladék feldolgozásában, hogy abból emberi táplálkozásra alkalmas kivonatokat, levesesítőket készítenek; a kivonat általában mindenféle étel elkészítésénél hivatva van a hus és zsír hiányát, jobban mondva ízét pótolni. A halhulladék az ilyen célra való feldolgozásnál a legteljesebb fizikai vagy vegyi átalakuláson megy át s a végső készítmény az ere-

deti anyagtól teljesen különböző valami, mindössze csak annak hasznos alkotóelemeit tartalmazza. A halhulladékból készült élelmiszer tehát teljesen kifogástalan úgy összetételét, mint ízét illetőleg. Természetesen, hogy a gyártásnál a legszigorubb ellenőrzésre van szükség.

A levesesítő készítése annyira bevált Németországban, hogy állattakarmányozás céljaira csak igen kevés hallisztet engednek át. E tekintetben a halgazdaságokkal tesznek elsősorban kivételt, amennyiben kizárólag halivadék felneveléséhez utalnak ki bizonyos mennyiséget, úgy okoskodván, hogy az így felhasznált halliszt tulajdonképp jó tökebefektetés az emberi élelmezés terén is, mert azzal, hogy elegendő halivadék nevelésére megadják a módot, az emberi táplálék gyarapodását segítik elő.

HIREK.

Tenyézkancák a gazdáknak. December elsején, esetleg folytatólag, az Üllői-uti honvédhuszár laktanyában a hadsereg leszerelése folytán felszabadult tenyészkancák árverésre kerülnek. Vásárolhatnak olyan tenyésztők, akik e minőségüket az elsőfoku közigazgatási hatóság, vagy községi előjáróság bizonyítványával igazolja. A vevőknek kötelezettsége: öt évig megtartani a kancát és állami vagy köztenyésztésre jogosított ménekkel befedeztetni.

Hogyan szerezhethetnek lovakat a kiskgazdák. Az olasz frontról visszatért hadseregünk lóállományának egy része Villach és Klagenfurt környékén visszamaradt. Sajnos rengeteg sok ló pusztult el, takarmány és ápoláshány következtében. A megmaradt lovakat a kormány felajánlotta a kiskgazdáknak, akik a lovakból hozhatnak maguknak, ha érte mennek. A gazdák és a lovak hazaszállításáról a kormány gondoskodik. A kiskgazdák igényeiket a községi előjáróságnál jelenthetik be.

A világ állatállományának csökkenése. Egy svéd lap becslése szerint a háboru kitörése óta a világ szarvasmarhaállománya 28 millió darabbal, a birkaállomány 54 5, a sertésállomány 32 5 millió darabbal csökkent.

A mezőgazdasági helyzetről a földművelésügyi miniszter a következő nyilatkozatot tette közzé: A bevetett terület nem kisebb a tavalyinál, áll ez főként a nagy magyar alföldre s a legfontosabb gabonatermő vidékekre. Ellenben az őszi szántásokkal elmaradtunk. A földművelésügyi kormány mindent megtesz abban az irányban, hogy az őszi vetéseket tavaszi buza és árpa bevetésénél pótolja. Az elmaradt szántás pótlására igás erő rendelkezésre bocsátásával fogja segíteni a gazdákat. A harcsterről visszajövő katonai lovak kiosztása folyamatosan van, sőt tárgyalás folyik a Magyarországon átvonuló német hadsereggel is nagyobb számú ló átvétele iránt, amely lovak nagy részét annak idején Magyarországon szerezték be. A tavaszi munka megkezdéséig jelentős mennyiségű szerzőt és eszközt fog a gazdaközönség rendelkezésére bocsátani. Az ország nagy részében a

fagy nem hatolt a földben lévő burgonyáig és répáig. Ha az idő enyhül és lesz munkaerő annak nagy részét is meg lehet menteni. Nem lesz tehát szükséges, hogy a szeszfőzési tilalmat is megváltoztassák.

A forradalom és a marhaárak. November elseje óta rendkívül megnövekedett a felhajtás a marhavásárokon és az élőállat ára jelentékenyen olcsóbb lett. Egyes vidékeken igen sok marhát elhajtották a gazdáktól. A nagyon is olcsószerrel birtokba vett állatokat új tulajdonosaik siettek áruba bocsátani, mert féltek a megtorló intézkedésektől, legalább is attól, hogy az állatokat később visszaveszik tőlük. A közbiztonság hiánya, mely a forradalmi átalakulást követő napokban mindenfelé érezhető volt, a vasuti áruforgalom zavarai, a dolgok jövődjéről fejlődését illető nyugtalanság nagyon sok gazdát arra késztetett, hogy az állatállományának egy részétől gyorsan megszabaduljon. Ha mindezek felül tekintetbe vesszük azt is, hogy a mult hónap végén a hadsereg számára rekvirált és a frontokra való elszállítását váró keszletek is bennmaradtak az országban, érthető magyarázatát kapjuk annak, hogy miért lett olcsóbb az élő marha ára. Az élőmarha árának csökkenésével azonban még mindig nem tartanak lépést a mészárosok árai, minek csak az az oka, hogy a mészárosok kapzsiságát és profitéhségét még a nagy forradalmi átalakulások szelleme sem képes mérsékelni. Pedig a budapesti piac most igazán bőven el van látva. A hűtőház raktárai tele vannak, a konzervgyárak, amelyek eddig a hadsereg részére dolgoztak, most a polgári fogyasztás számára dolgozzák fel a piacon el nem helyezhető húst és mindezek felül abban a helyzetben vagyunk, hogy Bécs számára is juttathatunk élő állatot. Német-Ausztriával meg egyezést létesített a kormány, amelynek alapján kötelezte magát Magyarország többi közt 5000 vágómarha és 40.000 juh szállítására. Ebből a kontingensből előlegképpen több ezer marhát és birkát már e hónap folyamán leszállítottunk, minthogy a nagy fölshajtásokból olyan fölshögünk volt, hogy a belföldi fogyasztás nélkülözhetette. Sokkal rosszabbul állunk sertések dolgában. A szerb invázió következtében nemesak óriási gabonakészletek és rengeteg sok tengeri jutott Bánátban és Bácskában a megszállók kezére, hanem sajnos, pár százezer hizósértés is. Emiatt néhány hónap mulva a legveszedelmesebb zsirhiány fenyeget bennünket. A kormány tárgyalásokat folytat a szerbekkel a lefoglalt hizók visszaadása iránt és hír szerint van is rá kilátás, hogy legalább egy részüke visszakapjuk. (P. N.)

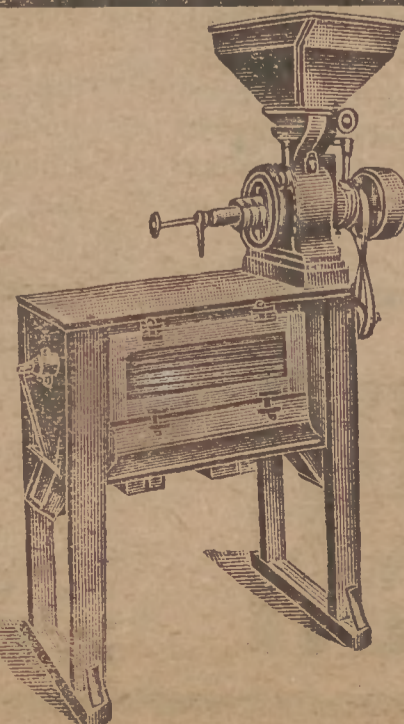
Gazdasági cselédek tén- és sertéstartása. A kormány 5667. sz. rendelete szerint mindazok, akik mezőgazdasággal foglalkoznak és gazdaságukban egynél több állandó jellegű gazdasági cselédet alkalmaznak, náluk alkalmazott gazdasági cselédeknek a nekik járó pénzbeli és terménybeli járandóságokon felül az illető cseléd szabad választása szerint egy tén- vagy két sertéstartást szolgáltatni kötelesek, ha az illető gazdasági cselédnek az

Darálók és lisztőrőmalmok

álló önélesítő műkövekkal a legjobb kivitelben, 4 lábú vasállványra, vagy szitaszekerére felszerelve, legjobb golyós csapágyakkal, miért is nagy munkaképességgel bírnak és kevés erőt igényelnek

kézi járgány és motor

³/₄ HP 15 HP-ig hajtásra, ugymint összes gazdasági gépek raktárunkról azonnal szállíthatók.

Dénes B.
Betétitársaság
Budapest,
Vilmos császár-ut 61.

Kérjenek ajánlatot.

1267

Pontos kiszolgálás.

eddig a szerződése értelmében nem járt. E címen a cseléd járandóságából semmit levonni nem szabad. Ahol a gazdasági cselédnek eddig tehéntartás helyett tejjárandósága volt, a gazdasági cseléd csak akkor igényelheti az egy tehéntartást vagy két sertéstartást, ha a tejjárandóságról lemond. Ez a rendelet 1919 január 1-én lép életbe.

A közélémezési minisztérium tárgyalása a szerbekkel. Az Országos Sertésforgalmi Iroda a köztgyasztás szükségletének fedezése céljából félmillió sertés hizlalására kötött szerződést. Ebből a kontingensből körülbelül háromszázezer darab a déli demarkációs vonalon túl lakó állattartók birtokában van. Most, hogy a szerbek a déli területeket katonailag megszállták, az ott levő sertések és körülbelül negyvenezer kocsirakomány tengeri kivitele elé akadályokat gördítenek. Értesülésünk szerint az Országos Közélémezési Hivatal a napokban Ujvidékre megbízottakat küldött le és a bizottság megfelelő sertéskontingens és tengeri felszabadítása ügyében a szerb katonai hatóságokkal tárgyalásokat kezdett. A tárgyalások eddigi menete arra enged következtetést, hogy Szerbia a szerződésileg lekötött sertéskontingens bizonyos százalékát az Országos Közélémezési Hivatal rendelkezésére fogja bocsátani és ezzel egyidejűleg megfelelő mennyiségű kukoricát is átenged.

A tej pasztörözésének megszüntetése. Az érdekelt közönség megfelelő tájékoztatása céljából a közélémezési ügyosztály közli, hogy a tejpasztörözést a tanács a közélémezési miniszter rendelete alapján folyó évi november hó végével megszüntette. Ennélfogva december hó 1-től kezdve a csecsemők és gyermekek 2 éves korig bezárólag rendes tejet kapnak.

A kispasztorozásának megszüntetése. Az érdekelt közönség megfelelő tájékoztatása céljából a közélémezési ügyosztály közli, hogy a tejpasztörözést a tanács a közélémezési miniszter rendelete alapján folyó évi november hó végével megszüntette. Ennélfogva december hó 1-től kezdve a csecsemők és gyermekek 2 éves korig bezárólag rendes tejet kapnak.

A kispasztorozásának megszüntetése. Az érdekelt közönség megfelelő tájékoztatása céljából a közélémezési ügyosztály közli, hogy a tejpasztörözést a tanács a közélémezési miniszter rendelete alapján folyó évi november hó végével megszüntette. Ennélfogva december hó 1-től kezdve a csecsemők és gyermekek 2 éves korig bezárólag rendes tejet kapnak.

válaszában kijelentette, hogy intézkedni fog, hogy a szükségét szenvedő községeket megsegítsék. A földmivelési kormány azokat az uradalmakat, amelyek eddig munkáshiány miatt a tengeritörést meg nem kezdték, fel fogja szólítani, hogy tengeritörésüket a szóbanforgó községek rendelkezésére bocsássák. Együttal kilátásba helyezte azt is, hogy a közélémezési miniszternél közbe fog járni a megfelelő élelmickek kiutalása érdekében.

A Haditermény új elnöke. A kormány a minap tartott minisztertanácson a Haditermény új elnökévé Sándor Pált jelölte ki.

Az állatbetegségek összegezése 1918 december hó 1 én.

A betegség neve	Összesen		A múlt heti állapothoz képest			
	közöség	udvar.	↑	↓	↑	↓
Lépfene	159	275	—	—	10	17
Veszétség	359	385	—	—	12	13
Takonykór	35	37	—	—	2	2
Ragadós szájszáj- és körmőtájás	35	291	—	—	4	25
Juhhimlő	187	329	—	—	2	2
Ivarszervi holyagos kiütés	5	10	—	—	—	—
Rühkór	456	1162	—	—	13	76
Bivalyvsz	17	34	—	—	3	6
Sertésorbánc	159	702	—	—	7	62
Sertéspestis	1064	7018	—	—	26	210

Vásári tudósítások.

Országos vásárok. 1918 december hó 12-től 1918 december 18-ig.

December 12. Báth, Élesd, Galgóc Gyergyószentmiklós, Mád, Somos, Temesvár, Zsolna.

December 13. Alhó, Bödő, Drávavásárosely Földvár, Jászó, Körmend, Légrad, Nagydobra, Nagyócsa, Nyirbátor, Ratkó, Szarvas, Tainóc, Vásárosmiske, Zám.

December 14. Körömbánya, Nagyhalmagy, Parajd, Sarkád, Zaránd.

December 15. Alsónémedi, Csépa, Facsád, Cödölle, Selénd, Vác.

December 16. Enyicke, Fehérgyarmat, Gnézda, Ipolvság, Kapuvár, Kőszeg, Martonvásár, Miskolc, Mezőörményes Mohács, Nagyrőce, Nagysalló, Nemesdéd, Németpróna, Párkány, Sátoraljajhely, Selnec és Blabánya, Tamási, Tokaj.

December 17. Anyósmegyés, Burszentgyörgy, Gyulafehérvár, Krasznabéltek, Letenye, Nemcs-

(cs), Perecsény, Rozsnyó, Széleskut, Szepesbela, Viakna, Zsib).

December 18. Borossebes, Csepreg, Gálszás, Homonna, Ikervár, Körösbánva, Nagymagyar, Sepsiszentgyörgy, Székelyudvarhely, Szobranc, Nagyvaranó, Zalaszentgrót.

Vágómarha átvételi árak az Állat- és takarmányforgalmi r.t. részére vidéken, érvényes szeptember 1-től kezdődőleg:

Telehusu 500 kg.-on felüli súlyu ökör 730, tehén és üsző 710, bika 730, jó husban lévő 451—500 kg. súlyu ökör 690, tehén és üsző 670, bika 690, husos marha 401—450 kg. súlyu ökör 650, tehén és üsző 620, bika 650, husos marha 301—400 kg. súlyu ökör 610, tehén és üsző 590, bika 610, husos marha 301—350 kg. súlyu ökör 560, tehén és üsző 540, bika 560, husos marha 300 kg.-on alul súlyu ökör 510, tehén és üsző 490, bika 510 korona.

Ezen árak az átvételi telep helyén, 3 órával a normális etetés és itatás után mérve, mm.-kenti élősúlyban 4½% levonással értendők, legalább 100 darabos quantumra.

Felelős főszerkesztő, kiadótulajdonos: **MAILÁTH LÁSZLÓ.**
Szerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

Kézi „Fortuna”
Daráló garattal, lendkerékkel
(sulya 12½ kiló), lendkerék 45 cm. — Ára K 100.— előzetes beküldés ellen.

Husörlő darabja . . . . . K 60.—
Tejeskanna 15 20 25 literes
K 65.— 75.— 85.—

Gép-, motor-, henger-, cséplő- **OLAJ**

Sűrített gépzsir, kocsikenőcs.
Dobsinek, olajozók, kenőszelencék, forraszókefék, szénlapátok, armaturák, szerszámok és mindennemű műszaki oikkek.

Schvarcz József és Társa
műszaki cégnél,
Budapesten, Vilmos császár-ut 53. szám.

Saját ház. Alapítva 1884.
1173 Sürgőnyocím: Üsző Budapest.

20 névl HP kétgéprendszerű

gőzekéket

4—32 tényl. HP stabil benzin-benzol motorokat

takarmánykészítő, faapritó-gépek, szivattyúk, dynamók stb. hajtására

80 tényl. HP, WD rendszerű

5—6 vasu motoros-ekéket

4—16 tényl. HP.

benzin-benzol lokomobilokat cséplőgépek, szalma-és szénaprések, kukorica-morzsolók, nagyobb szeckavágók stb. hajtására

ajánl a **GANZ ÉS T^{SA} DANUBIUS** gép-, waggon- és hajógyár r.-t.

BUDAPEST,
X. kerület, Kőbányai-ut 31. szám.

Felvilágosítások, költségvetések díjmentesek.

4—32 HP. motor-dynamókat

kastélyok, gazdasági épületek, egész majorok világítására és villamos erőátvitelre

4—32 HP. motor-szivattyukat

öntözési- és lecsapolási célokra

Hengerszékeket

minden nagyságban elsőrendű kéregöntésű hengerekkel

Készleteket

Kender és juta szőlőkötöző, kévekötél, zsákok, ponyvák

1044

Telefon: 35-92, 80-82, 104-10, 164-00 117-79.

Távirat: NAGELA.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagár és kölcsönintézet,
Budapest, V., Arany János-utca 10. sz.
Gyárak: Budapest, Zagreb, Fiume.

Allandóan kapható gazdaságainkban első-
rendű erdélyi fehér és tarka 1-2-3 éves

tinó, ugyszintén erdélyi fe- **jármos ökör**
hér és tarka prima

nagyobb mennyiségben is, megrendelésre sa-
ját felelősségünkre szállítunk. Cim: 1288

Erdélyi Mezőgazdasági R.-T. Kolozsvár.
Sürgőnycim: EMER.

Megjelent

a gazdák előtt közkedveltségnek örvendő

KODOLÁNYI-FÉLE

Gazdasági Zsebnaptár

59-dik évfolyama az 1919-ik esztendőre
szokásos bő tartalmával.

Megrendelhető a „Gazdasági Lapok“ kiadóhivata-
lánál Budapest, VIII. kerület József-utca 15. szám.

Ára, a magas nyomdai költségek és papírárok
dacára is csak 8.— korona, ajánlott szétküldéssel
8 korona 40 fillér, utánvétellel 8 korona 80 fillér.

BELLKA

a legjobb lószerszám és bőrkonzerváló szer 1 doboz 10.— korona.
(3 doboznál portómentes küldés.)

Gyógyszerészeti ipar és mezőgazdasági
vegyitermékek laboratóriuma, RUM, Vas m.

1063

Eladó birtokok.

Több elsőrangú birtoknak, esetleg felszerelés és vetéssel
együtt való eladására közvetlen megbízásom van. Bank-
összeköttetésem révén kevés pénzzel rendelkező vevőnek
a vétel finanszírozását a legelőnyösebb módon eszközölöm.

1076

Törlesztéses kölcsönöket 4.75%-os alapon szerzek meg.
Schwarz Gusztáv banküzlete,
Budapest, V., Gizella-tér 6.

Gyümölcs-, káposzta- és zöldségfeldolgozó gépek.

Gyümölcs-, burgonya- és répahámozó gépek.

Gyümölcs-, zöldség-, burgonya és répamosó gépek.

Gyümölcsfőzőkazánok.

1033

Teljes berendezések gyümölcsfeldolgozó gyárak részére.

Azonnali szállításra kaphatók!

Költségvetéssel és felvilágosítással készséggel szolgál:

Gazdaságberendező és Motoreke Részvénytársaság,
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45., I. em.

TELEFON 76-94.

Sürgőnycim: „DIPLINGS“